

Берегович Василь Віталійович,
співробітник Служби безпеки України;
Бондаренко-Берегович Валерія Валентинівна,
судовий експерт Житомирського науково-
дослідного експертно-криміналістичного
центру МВС України

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У МІГРАЦІЙНІЙ СФЕРІ НА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ

Починаючи з 2015 року по теперішній час, тема міграційної політики в Європі стоїть на першому місці та час від часу стає наріжним каменем у взаємовідносинах союзних країн, здатним розколоти європейську спільноту. Над питаннями міграції, надання притулку біженцям, вироблення спільного законодавства працюють провідні фахівці всіх країн, витрачаються значні фінансові ресурси, однак усі спроби домовитися не досягли успіху. Країни-лідери Європейського Союзу, чия економіка являється локомотивом розвитку всього об'єднання, якщо навіть і готові взяти на себе зобов'язання фінансування соціальних виплат шукачам притулку та інших витрат пов'язаних з їх адаптацією, намагаються змусити прийняти більшу частину мігрантів менш впливові в Союзі країни. Вказаний фактор призводить до незадоволення політикою національного уряду та постійних непорозумінь, якими можуть скористатися геополітичні конкуренти Європейського Союзу.

Разом з тим, Україна, після підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом [1] та встановлення безвізового режиму, взяла на себе ряд зобов'язань у міграційній сфері, спрямованих на приведення у відповідність до європейських стандартів системи видачі документів, що посвідчують особу, вимог до візового режиму, в тому числі з країнами терористичного ризику, охорони державного кордону, тощо.

На сьогоднішній день весь світ із занепокоєнням спостерігає за ситуацією, яка склалася на кордоні Польщі та Білорусі з мігрантами з Сирії та Іраку. Безумовно, значне накопичення біженців на кордоні Польщі та Білорусії – штучне явище, яке демонструє світу нові прояви гібридного протистояння цивілізацій. Географічне розташування України, наявність кордону з Білорусією робить нашу країну вимушеним учасником цих подій та вимагає суворого контролю міграційної сфери в середині країни.

Україна, з метою недопущення проникнення на свою територію значної кількості вихідців з, так званих, країн терористичного ризику, визначених спільним Наказом МЗС, МВС, СБ України № 469/897/605 [2], встановлює жорсткі правила візового режиму для визначених країн. Разом з тим, жорсткі візові обмеження створюють передумови до

виникнення та функціонування каналів нелегальної міграції, які тісно пов'язані з корупційними ризиками, що дозволяють їх подолати.

Аналіз інформаційних джерел щодо порушень міграційного законодавства дозволяє виділити основні канали нелегальної міграції, якими користуються організатори та безпосередньо мігранти:

- канал трудової міграції;
- студентський канал;
- канал фіктивних сімейних відносин (шлюбний).

Існування визначених каналів нелегальної міграції зумовлене рядом корупційних ризиків, в тому числі, у середовищі контролюючих органів, зокрема, представників консульських установ, прикордонної та міграційної служб.

Переходячи до аналізу корупційних ризиків, які впливають на реалізацію державної політики у міграційній сфері, слід зазначити, що їх можна класифікувати за різними критеріями та напрямками, зокрема на інституційні та загальносистемні.

Інституційні (внутрішні) корупційні ризики – фактори, що негативно впливають на поведінку посадової особи, перетворюючи її на корупційну та усунення яких належить до компетенції адміністративного органу, в якому працює така особа.

Загальносистемні (зовнішні) корупційні ризики – пов'язані із загальними недоліками створення та функціонування публічної адміністрації, аналізуються лише в частині рівня корупції при підготовці, прийнятті та виконанні управлінських рішень.

В даному випадку розглянемо основні інституційні (внутрішні) корупційні ризики, які безпосередньо впливають на діяльність органів державної влади, основним завданням яких є реалізація державної політики у міграційній сфері:

- низький рівень правової культури працівників відповідних органів державної влади – дозволяє останнім, на особистісному рівні, допускати можливість порушення норм чинного законодавства, при цьому проявляти правовий нігілізм та впевненість у ненастанні негативних наслідків;

- низький рівень соціально-економічного забезпечення працівників відповідних органів державної влади – робить вразливими абсолютну їх більшість, штовхає до пошуку додаткових джерел фінансування, з метою вирішення об'єктивних життєвих обставин, шляхом прийняття незаконних рішень за матеріальну винагороду;

- низький рівень управлінської діяльності та контролю за особовим складом з боку керівництва – призводить до низької якості виконання посадових обов'язків працівниками, погіршення якості надання послуг, помилок під час прийняття рішень;

- низька якість нормативно-правового регулювання порядку прийняття рішень – створює умови для тлумачення чинного законодавства посадовими особами на власний розсуд, що в поєднанні з попередніми ризиками дає негативний результат.

Враховуючи викладене, можна дійти до висновку, що подолання визначених корупційних ризиків у сфері реалізації міграційної політики є актуальним та болючим питанням, яке безпосередньо впливає на міжнародний імідж та становище нашої держави. Міграційна сфера тісно пов'язана із зовнішньополітичним становищем України на міжнародній арені та є своєрідним індикатором готовності наших державних інститутів до демократичних трансформацій та інтеграційних процесів. Особливої актуальності усунення вказаних корупційних ризиків в Україні набуває на фоні загострення міжнародних відносин, пов'язаних із напливом мігрантів та відповідними негативними соціальними наслідками, які потребують вирішення в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони 30.11.2015 № 984_011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

2. Наказ Міністерства закордонних справ України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України 30.10.2017 № 469/897/605. Про затвердження Вимог до організації роботи з оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1432-17#Text>.

Баришевська Аліна Петрівна,

науковий співробітник наукового відділу досліджень та впровадження інноваційних технологій наукового центру проблем виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Досягнення науково-технічного прогресу та стрімкий розвиток інформаційних технологій не тільки відкрили шлях широкого доступу до інформації та знань для здобувачів освіти, викладачів, науковців, а й безпрецедентно актуалізували питання дотримання академічної доброчесності через випадки недобросовісного запозичення та привласнення чужих ідей та продуктів інтелектуальної власності.

Слід розуміти, що в сучасному цивілізованому світі дотримання кодексу академічної доброчесності – це не лише питання іміджу та репутації закладу освіти або учасника освітнього процесу, а й питання забезпечення якості освіти.

В освітньому просторі нашої держави питання дотримання академічної доброчесності тривалий час залишалося в площині